

LESDOELEN

In deze les leren de leerlingen stapsgewijs op een constructieve manier stil te staan bij de impact van hun woorden. Hoe kun je je communicatie met andere woorden op een verbindende manier inzetten?

SITES, BENODIGDHEDEN EN MATERIALEN

Een computer, internet en de onderstaande beeldfragmenten:

[Words hurt - Bullying commercial](#) (duurtijd 31”)

[Verbindend communiceren](#) (2’23”)

[Frederik Imbo: Hoe krijg je met iemand verbinding als het vierkant draait?](#) (tot 1’40”)

BEGINFASE VAN DE LES

De leerlingen staan recht en luisteren naar enkele stellingen die de leerkracht aanbrengt: wanneer het van toepassing is op hen, wisselen ze van plek met een klasgenoot. Enkele voorbeelden van stellingen zijn: ‘Ik kan goed babbelen met mijn ouder(s)’, ‘Ik kan goed babbelen met iemand uit mijn straat’, ‘‘Ik voel me ongemakkelijk als ik over mijn gevoelens moet praten’ enzovoort.

MIDDENFASE VAN DE LES

De leerlingen bekijken het fragment ‘*Words hurt - Bullying commercial*’ waarin de kracht (zowel positief als negatief) van woorden benadrukt wordt. Leerlingen staan stil bij de impact van hun eigen woorden, bijvoorbeeld via de slogan in het fragment ‘*Words hurt - don’t be part of it*’. Hoe kunnen hun woorden zorgen voor een positieve impact? Nadien bekijken de leerlingen een tweede en derde fragment ‘*Verbindend communiceren*’ en ‘*Frederik Imbo: Hoe krijg je met iemand verbinding als het vierkant draait?*’, waarbij via een klasgesprek of Padlet wordt stilgestaan bij de positieve impact van woorden.

De leerlingen staan vervolgens stil bij twee (uiterste) manieren van communiceren: de jakhals en de giraf, elk met specifieke kenmerken.

jakhals	giraf
Spreker: beschuldigen, kritiek geven	Spreker: niet beschuldigen, geen kritiek geven, niet oordelen over iemands gedrag
Luisteraar: doet hetzelfde als de spreker OF zegt niets meer, klapt toe en ‘kruipt in zijn schulp’	Luisteraar: niet als een beschuldiging of kritiek opvatten

De leerlingen krijgen in duo’s een dier en een situatie toegewezen. Ze spelen de situatie als giraf of als jakhals voor een andere groep. De andere groep raadt of de situatie als giraf of als jakhals gebracht wordt. Enkele voorbeelden van situaties:

- Je broer heeft je jas weer gepikt om mee naar school te gaan. Hij heeft zelf een jas, maar hij vindt de jouwe mooier.
- Je lievelingstrui is niet gewassen en je wou die vandaag aandoen. Hij ligt nu al drie weken in de was.
- De klasgenoot die naast je zit, babbelt de hele tijd, maar jij vindt wiskunde moeilijk en je wil opletten.

Variant: sterke leerlingen kunnen ook zelf situaties bedenken (vanuit hun eigen leven) waaraan ze de rol van giraf of jakhals kunnen koppelen.

EINDFASE VAN DE LES

De leerlingen maken van een giraffenvoorbeeld een jakhalsvoorbeeld (of vice versa) en koppelen dit terug aan de andere groep. Enkele hulpvragen hierbij zijn: Wat zag/ merkte hoorde de jakhals voor hij zo tekeering? Wat voelde de jakhals toen hij zo tekeering? Wat had de jakhals eigenlijk van de ander nodig? Enkele hulpmiddelen hierbij zijn:

- Vertellen wat je waarneemt: Ik merk, zie, hoor, bedenk me dat ...
- Vertellen hoe je je daarbij voelt: Ik voel me daardoor ... Ik krijg daardoor het gevoel dat ...
- Vertellen wat je nodig hebt: Ik heb het nodig om... Ik voel de behoefte om ... Het is voor mij belangrijk dat ...
- Verzoek - wat wil je van die ander: Zou het voor jou lukken om ... Wil je voor mij ... Hoe is het voor jou om ...

De inspiratiefiche is uiteraard geen afgewerkte les. De vragen hieronder helpen je om vanuit deze inspiratiefiche een les te ontwerpen voor jouw leerlingen volgens de principes van effectieve didactiek.

VOORBEREIDING

DOELGERICHT WERKEN

- Wat wil je dat er blijft plakken bij je leerlingen na deze les?
- Aan welke leerplandoelen werk je?
- Hoe kadert het lesdoel binnen een groter geheel?

BEGINSITUATIE

- Welke voorkennis hebben je leerlingen?
- Wat deden de leerlingen al rond die vaardigheid of dat thema?

ORGANISATIE

Welke materialen/lokaalopstelling/groepsindeling ... heb je nodig?

BEGINFASE

DOEL

- Hoe zorg ik dat het lesdoel en de succescriteria duidelijk zijn voor de leerlingen?
- Zien leerlingen de integratie van dit doel in het grotere geheel?

VOORKENNIS

- Hoe roep je voorkennis op bij alle leerlingen?
- Welke acties onderneem je voor leerlingen met minder voorkennis?
- Gebruiken je leerlingen eerder geleerde strategieën?

MOTIVATIE

- Hoe motiveer je je leerlingen voor je les?
- Hoe motiveer je je leerlingen om hun grenzen te verleggen?
- Krijgen je leerlingen keuzes en verantwoordelijkheid (voor hun leerproces)?

MIDDENFASE

INSTRUCTIE / PROBLEEMSTELLING

- Met welke voorbeelden verduidelijk je je instructies?
- Hoe verduidelijk je moeilijke begrippen waarvan je wilt dat leerlingen ze kennen?

BEGELEID INOEFENEN: STRATEGIEËN INOEFENEN / MODELING

- Hoe model je de aanpak voor opdrachten? En hoe bouw je die ondersteuning af?
- Wat doe je voor leerlingen die de strategieën nog niet zelfstandig toepassen?
- Welke ondersteuning bied je aan leerlingen met taalmoeilijkheden?

ACTIVEREN EN INTERACTIE STIMULEREN

- Hoe zorg je dat zoveel mogelijk leerlingen tegelijkertijd actief leren?
- Hoe bevorder je interactie tijdens de les?

Controle van begrip

Welke korte checks voorzie je om na te gaan of de leerlingen de geziene leerstof beheersen?

EINDFASE

- Hoe krijgen je leerlingen zicht op hun groei?
- Hoe kunnen je leerlingen aantonen dat ze de doelen bereikt hebben?
- Wanneer en hoe bouw je verder op deze les?